

060. Wetenswaardigheden uit de ANS (3)

1. Hoeveel gieg zit er in jouw pc? Zou je een aangekochte gieraal ook giraal kunnen betalen?
2. De beigeachtige, veranda-achtige aanbouw gaf het kazerneachtige gebouw ontegenzeggelijk (ontegenzeggelijk) en onweersprekelijk een vroegachttiende-eeuwse uitstraling. Lang leve de fameuze architect!
3. Niet grotemensachtig of kleinejongensachtig, maar zeurderig, na-ijverig en nogal kwajongensachtig gedroeg hij zich tussen de maartse buien in een van de noordse landen.
4. Bent u voorstander? Dus proagraris, procommunistic, pro-Palestijns, profalangistisch, pro-Chinees of proliterair of voor de proliferatie? Zullen we er dan maar stiekempjes saampjes tussenuit knijpen? Zonder de opwaartse druk, genoemd in de aloude wet van Archimedes.
5. In 'staande' klok is staande een deverbatief adjectief, omdat wel elk kind dat speelt, een spelend kind is, maar niet elke klok die staat, een staande klok is. Een vocaal is een klinker.
6. Daar stond de fervente anti-Duitse Germanenhater dan: in suède jasje en corduroy broek.
7. De del was extra ordinar, maar de breugelkermis was extraordinar, niet brechtachtig.
8. Er zijn heel wat manieren om aan te geven dat iets iets niet is: niet-bekwame arbeiders, naast Engelse gewoontes een on-Engelse houding, een niet-taalkundig werk, de niet-euclidische meetkunde – door twee punten gaat geen of gaan oneindig veel lijnen –, een on-Nederlands woord als tai-chiën – oorspronkelijk een Chinese verdedigingssport –, een on-Nederlandse constructie als '... hebben we mogen goedkoop kopen ...' in plaats van '... hebben we goedkoop mogen kopen...', afoon is geen klank of stem hebbend – dit gaat dus niet over stemhebbende leden op een congres! –, anaerobe bacteriën, een aselecte steekproef, een atypisch ziektebeeld, non-conformistische nonouders en een non-actieve non-belligerente staat.
9. Copulatieve samenstellingen zijn combinaties van nevenschikte begrippen zoals in zoetzuur. Andere voorbeelden zijn: algemeen beschaafd zoals in ABN [spreek uit: aa-bee-èn], Mandarijnenchinees, dat algemeen beschaafd Chinees is, pedagogisch-didactisch, Belgisch-Nederlands, Frans-Duits, een rood-wit-blauwe vlag, een rood-groen luik, literair-historisch en marxistisch-leninistisch.
10. De volgende op voltooide deelwoorden lijkende adjectieven zijn dat niet: geluidgedempt, handgeweven, luchtgekoeld, zonovergoten, kolengestookt en gehoorgestoord. Voltooid deelwoord zijn wel: gedoodverfd, gezandstraald, geradbraakt, gezwijnjakt en uitgesoevereind.
11. De reuzen voelden zich kiplekker, reuzegroot en reuzefijn, Ze waren ijs- en ijskoud, in- en ingemeen, contactarm, maar wel waardevol. Hun zevenmijlslaarzen waren spiksplinternieuw.
12. De Biltse weermannen van het KNMI [spreek uit: ka-èn-èm-ie] voorspelden weinig goeds, toen de Sluise ex-wethouder in retraite ging op de Mookerhei met niet veel meer dan een Edammer kaas bij zich.
13. Er zijn Silezische mijnen, algebraïsche vergelijkingen en napoleontische waandenkbeelden.
14. Of een plexiglazen aquarium exploitabel is, hangt van het aantal geherbergde vissen af.
15. De directeur van het GAB [spreek uit: gee-aa-bee] kon niet werkeloos toezien, toen er meer werklozen kwamen.
16. De reaganeske aanpak van de economie was cabaretesk, dandyesk, dantesk, donjuanesk, burlesk en romanesk. Maaltijden waren pantagruelesk en de critici stonden ijzer- en beresterk.
17. De anti-inflatoire maatregelen leken van een superchique schoonheid, maar stierven daar ook in. Had hij maar geluisterd naar de para-universitaire adviseur van goeden contrareformatorischen huize, dan was het probleem inter-Europees opgelost en dat had hem een posttraumatische ervaring bespaard. Bij polyinterpretabele zaken moet je trouwens wel transalpien en transoceanisch denken. maar ook pseudograppig, pseudoklassiek en pseudolinks.
18. Laagohmig is een drielettergrepig woord. Bont en blauw zijn allebei eenlettergrepig.

19. Hun voorhuwelijkse, zevenmaandse kindje werd geboren onder een 75 [in cijfers] wattslamp.
20. Tegen doordeweekse pesterijen en spelereien was er alleen een laag-bij-de-gronds verweer.

Rein Leentfaar